

ОРГАНІЧНІ ПТАХІВНИЧІ ФЕРМИ УКРАЇНИ

А. Л. Шуляр, к. с.–г. н.
Житомирський національний агроекологічний університет

Більшість українців не уявляють своє життя без продуктів птахівництва. М'ясо та яйця курей міцно увійшли в раціон харчування багатьох домогосподарств. Кури є найпопулярнішою домашньою птицею в Україні, та й у світі в цілому. Їх вирощують як на великих птахофабриках, так і в домашніх господарствах. Дана галузь стабільно розвивалася до 2014 року. Втрата Україною частини території та інші кризові явища призвели до скорочення кількості домашньої птиці на 9% [1].

На відміну від інших галузей тваринництва в нашій країні, українське птахівництво нарощує поголів'я. Кількість птиці за останній рік зросла як на агропідприємствах, так і в індивідуальних господарствах українців. Загальне поголів'я птиці у 2017 році, за даними Союзу птахівників і кормовиробників України, склало 237,3 млн. голів, що на 2,3 млн. більше, ніж попереднього року [3, 10].

Варто зазначити, що зі збільшенням поголів'я птиці, збільшується і виробництво продукції даної галузі тваринництва. Крім того, останнім часом спостерігається тенденція щодо зростання виробництва української продукції з логотипом «органік», в тому числі і продукції птахівництва [8, 9].

Органічне птахівництво в Україні з'явилося лише кілька років тому. Піонером у цій справі стала Тетяна Яблонська, яка в 2009 році створила власну міні–птахоферму яєчного напрямку й після трирічного перехідного періоду отримала органічний сертифікат. Тепер започатковане пані Тетяною ТОВ «Либідь–К» постачає органічні яйця до супермаркетів Києва під торговою маркою «Світ Біо» [7].

ТОВ «Либідь–К» знаходиться у с. Сахнівка Староконстантинівського району Хмельницької області і є сертифікованим органічним виробником курячих яєць, овочів і козиного молока. Ще у 2008 році сім'я, купивши невелику ділянку землі, переїхала у с. Сахнівка, коли народилася донечка, і вирішила, що дитина має їсти натуральні продукти. Придбали невелику ділянку землі, посадили городину й завели з десяток курочок. А потім, щоб навчитися доглядати за птицею, почали відвідувати семінари із птахівництва, де і дізналися про органічне виробництво. Наразі в обробітку 100 га землі, спроектований за європейськими зразками пташник на 1000 яєчних курей, 20 голів кіз і значний потенціал для розвитку ферми. Кури яєчного кросу Домінант практично протягом усього року знаходяться на вільному випасі. На кожну голову припадає мінімум 4 кв. м зеленої площі. Яйця несуть раз на два дні, а не щодня, як на промислових підприємствах. Сам процес відбувається природно, без будь–якої стимуляції. Курочки отримують виключно органічні корми – пшеницю, ячмінь і кукурудзу, вирощені на землі, яка не бачила хімічних добрив і пестицидів понад 11 років. На корми, як і на яйце, є органічні сертифікати. Насіння беруть не оброблене протруйниками. Узимку, коли випас обмежений, до раціону птиці додаються овочі – буряк, гарбуз, які теж вирощуються на екологічно чистих полях господарства [4, 5].

Також виробництвом органічних курячих яєць в Україні займається фермерське господарство Іллі Аносова «Лелека–92», що розташоване неподалік Харкова [7].

Підприємство наближене до природних екосистем. У ТОВ «Лелека–92» (с. Новий Лиман Шевченківський район Харківська область) птицю утримують на вільному вигулі. Антибіотики, гормони і інші хитрощі для нарощування обсягів виробництва не використовують вже більше 7 років [6].

ПрАТ «Агрофірма Березанська птахофабрика» також «подалася» у органічне виробництво та налагодила виробництво органічних яєць та органічного курячого м'яса. Протягом 2016 року у господарстві виростили понад 1 тис. голів молодняка птиці. Органічний напрям підприємства повністю відповідає європейським вимогам щодо безкліткового утримання птиці (дотримано норми щодо щільності посадки, кількості гнізд на голову, вентиляції тощо). Березанська птахофабрика вже має сертифікат органічного виробника від компанії «Органік стандарт». Оскільки в Україні поки немає органічного молодняка, тому доводиться купувати звичайний, що не суперечить вимогам стандартів. Для вирощування тут обрали м'ясо-яєчний крос птиці Моравська БСА, домовилися з інкубаторною станцією, яка закупила інкубаційні яйця з Угорщини та проінкубувала їх. Добових пташенят перевезли на виробництво і далі вирощували з них органічних несучок [2].

Засновниками першого в Україні сертифікованого органічного виробника м'яса птиці є сімейна пара Андрія і Вікторії Білицьких – це ТОВ «Полісся-Інвест», яке знаходиться у с. Дашинка Хорошівського району Житомирської області. ТОВ «Полісся-Інвест» було засноване у 2011 році і зараз воно спеціалізується на тваринництві та рослинництві. Так, це підприємство займається розведенням птиці (індиків, гусей, качок, фазанів та цесарок) і овець. Продукція тваринництва успішно продається у київських та житомирських магазинах. А рослинництво орієнтоване на забезпечення кормової бази. На полях вирощуються овес, просо, гречка та пшениця, кукурудза, соняшник. Важливим є те, що всі культури вирощуються без застосування хімічних добрив, пестицидів, генетично модифікованих організмів та консервантів. У планах ТОВ «Полісся-Інвест» займатися переробкою та налагодити співпрацю з фармацевтичною галуззю [6].

Отже, галузь органічного птахівництва в нашій державі успішно розвивається. Локальні виробники органічної продукції птахівництва можуть стати основою формування «органік-ринку», і саме їх досвід може допомогти розвинути напрям.

Список літератури

1. Безвідходне птахівництво: додатковим джерелом прибутку може стати пташиний послід [Електроний ресурс]. – Режим доступу : <https://pro-consulting.ua/ua/pressroom/bezvidhodne-ptahivnictvo-dodatkovim-dzerelom-pributku-moze-stati-ptasinii-poslid>.

2. Березанська птахофабрика подалася в органічне виробництво [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http : // agroportal. ua / ua / new / zhivotnovodstvo / berezanskaya-ptitsefabrika-podalas-v-organicheskoe-proizvodstvo](http://agroportal.ua/ua/new/zhivotnovodstvo/berezanskaya-ptitsefabrika-podalas-v-organicheskoe-proizvodstvo).

3. В Україні поголів'я птиці зросло на 2,3 млн. голів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http : // www. agravery. Com / uk / posts / show / v-ukraini-pogoliva-ptici-zroslo-na-23-mln-goliv](http://www.agravery.com/uk/posts/show/v-ukraini-pogoliva-ptici-zroslo-na-23-mln-goliv).

4. Господарство ТОВ «Либідь-К» є сертифікованим органічним виробником курячих яєць, овочів і козиного молока під торговою маркою «Світ Біо» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http : // www. agrotimes. net / opinions / opinion / gospodarstvo-libidk-virobnik-kuryachih-yaе%D1%81](http://www.agrotimes.net/opinions/opinion/gospodarstvo-libidk-virobnik-kuryachih-yaе%D1%81).

5. З яйця : історія першої в Україні органічної яєчної ферми [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http : // agravery. com / uk / posts / show / z-ajca-istoria-persoі-v-ukraini-organichnoi-aesnoi-fermi](http://agravery.com/uk/posts/show/z-ajca-istoria-persoі-v-ukraini-organichnoi-aesnoi-fermi).

6. Кто они? 28 украинских фермеров в Good Wine [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http // cf.ua / news / where-to-go-on-the-weekend / kto-oni-28-ukrainskikh-fermerov-v-good-wine](http://cf.ua/news/where-to-go-on-the-weekend/kto-oni-28-ukrainskikh-fermerov-v-good-wine).

7. Органічні стандарти [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http : // www. agrotimes. new / journals / article / organichni-standarti](http://www.agrotimes.new/journals/article/organichni-standarti).

8. Шуляр А. Л. Практичні аспекти виробництва органічної продукції птахівництва / А. Л. Шуляр // Органічне виробництво і продовольча безпека : матеріали V міжнар. наук.-практ. конф. , 5–6 вер. 2017 р. – Житомир : ЖНАЕУ. – С. 138–142.

9. Шуляр А. Л. Роль органічної продукції тваринного походження у формуванні продовольчої безпеки України / А. Л. Шуляр // Органічне виробництво і продовольча безпека : матеріали V міжнар. наук.-практ. конф. , 5–6 вер. 2017 р. – Житомир : ЖНАЕУ. – С. 150–155.

10. Як створити перепелину ферму в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http : // agronews.ua / node / 85687](http://agronews.ua/node/85687).